Journal of Education
http://ednet.kku.ac.th/edujournal/

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

School Leadership and Teaching Behaviors of Teachers Affecting Teaching Efficiency in Schools under the Office of Khon Kaen Educational Service Area 5

พิมพ์วลัญช์ นันทัยทวีกุล และ ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข
Pimwarun Nunthaitaweekul and Thanomwan Prasertcharoensuk
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Department of Educational Administration, Faculty of Educational, Khon kaen University, Khon kaen, Thailand, 40002
รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Associate Professor, Department of Educational Administration, Faculty of Educational, Khon kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครู จำนวน 483 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS For Window version 11.5 เพื่อหาค่าสถิติเชิงบรรยาย และใช้สถิติเชิงอ้างอิง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยโมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น 2 ระดับ ระดับที่ 1 คือระดับครู ระดับที่ 2 คือ ระดับผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้โปรแกรม HLM For Window version 6.03

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับพฤติกรรมการสอนของครู และระดับประสิทธิภาพการสอนของครู โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับพฤติกรรมการสอนของครูมีความสัมพันธ์กันกับระดับประสิทธิภาพการสอนของครู ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Corresponding author. Tel: Mobile +66 (0)8-9434-9533
E-mail address : taweekul99@hotmail.com

3. ระดับพฤติกรรมการสอนของครูทุกตัวแปรส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรต้นระดับพฤติกรรมการสอนของครูสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของระดับประสิทธิภาพการสอนของครูได้ร้อยละ 87.01 ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ ทั้งนี้ตัวแปรต้นระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของระดับประสิทธิภาพการสอนของครูได้ร้อยละ 81.76

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, พฤติกรรมการสอน, ประสิทธิภาพการสอน

Abstract

The research aimed to 1) investigate the school leadership factors level and the teaching behavior factors level in schools under The Office of Khon Kaen Educational Service Area 5, 2) investigate the Teaching Efficiency factors level in schools under The Office of Khon Kaen Educational Service Area 5, 3) investigate the School Leadership and teaching behaviors of teachers Affecting Teaching Efficiency in schools under The Office of Khon Kaen Educational Service Area 5. Sampling group, selected by method of multi-stage sampling, consisted of 483 persons. Research instrument was a questionnaire. Statistical data was analyzed using the program of SPSS for Window version 11.5 in order to search for value of descriptive statistic and inferential statistic used for analyzing Hierarchical Linear and Nonlinear Modeling version 6.03.

Research findings found that:

1. all aspects of school leadership level, teachers' teaching behavior of teacher level, and teaching efficiency of teachers level could have mean at a high level.

2. school leadership level and teaching behavior level were positively correlated with teaching efficiency of teachers with statistical significance at the level of 0.01 for all factors.

3. teaching behavior of teachers affecting the teaching efficiency of teachers with statistical significance at the level of 0.01 for all variables. Independent variables of teaching behavior of teachers could be used for explaining the teaching efficiency of teachers variance at 87.01 %. school Leadership affecting the teaching efficiency of teachers with statistical significance at the level of 0.01 and 0.05. as follows; intellectual stimulation and contingent rewards could be used for explaining the teaching efficiency of teachers variance at 81.76%.

Keywords: Leadership, Teaching behavior, Teaching Efficiency

บทนำ

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ในปัจจุบันได้มุ่งเน้นในมิติของการพัฒนา 4 มิติสำคัญได้แก่ การปฏิรูปนักเรียนยุคใหม่ การปฏิรูปครูยุคใหม่ การปฏิรูปโรงเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการปฏิรูประบบบริหารจัดการยุคใหม่ เพื่อให้บรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาไทยในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ในการปฏิรูปการศึกษา ได้มีการประกาศอย่างชัดเจนโดยกระทรวงศึกษาธิการว่าหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาคือการปฏิรูปการเรียนรู้ [2] การพัฒนาคุณภาพครู ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ในทางปฏิบัตินั้น ผู้บริหารนับว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในฐานะผู้นำในการนำแนวนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ในการชี้นำให้ครูผู้สอนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อให้ครูเกิดประสิทธิภาพในการสอน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ความล้มเหลวของโรงเรียน การเป็นผู้นำต้องได้รับการวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นเหมือนเสาหลักแห่งศรัทธาของผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา บ [1] ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [3] ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 มีแนวนโยบายในด้านของการพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดได้มีการพัฒนาตนเองเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมครูในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการเตรียมตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เพื่อให้ได้สารสนเทศในการเสริมสร้างความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และยังจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคที่ต้องเผชิญกับแรงผลักดันที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อันจะเป็นข้อมูลในการนำไปพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
3. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **ประชากร** ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร จำนวน 258 คน และครูจำนวน 2,408 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 รวมทั้งสิ้น 2,666 คน

2. **กลุ่มตัวอย่าง** จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์รูปแบบพหุระดับชั้นลดหลั่นเชิงเส้น (HLM) การวิเคราะห์ข้อมูลมีความจำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ โดย Hair และคณะ [6] แนะนำว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่ควรต่ำกว่า 100 กลุ่ม

จึงจะทำให้ผลการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือ และจากการเปิดตารางคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ ผู้บริหาร จำนวน 152 คน ครู 331 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 483 คน

3. **รูปแบบการวิจัย** การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research)

4. **ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย**

ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาพหุระดับ 2 ระดับ คือระดับผู้บริหารสถานศึกษา (Macro Level Data) และระดับครู (Micro Level Data)

ตัวแปรต้นระดับครู คือ พฤติกรรมการสอนของครู ประกอบด้วย 1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การบริหารจัดการชั้นเรียน 3) การใช้สื่อและเทคโนโลยี 4) การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง 5) การวิจัยในชั้นเรียน

ตัวแปรต้น ระดับผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 5) การให้รางวัลตามสถานการณ์ 6) การยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการสอนของครู ประกอบด้วย 1) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ 4) กลวิธีสอน 5) การควบคุมชั้นเรียน 6) บรรยากาศชั้นเรียน 7) การให้ความเป็นธรรม 8) การวัดผลและประเมินผล 9) บุคลิกลักษณะครู

5. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตอนที่ 2 ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตอนที่ 3 ระดับประสิทธิภาพการสอนของครู และแบบสอบถาม สำหรับครู แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของครู ตอนที่ 2 ระดับพฤติกรรมการสอนของครู ตอนที่ 3 ระดับประสิทธิภาพการสอนของครู

6. **การวิเคราะห์ข้อมูล**

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Peason's Product Moment Correlation Coefficient) และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยสถิติทดสอบ t-test การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคพหุระดับ (Multilevel Analysis) ด้วยโมเดลเชิงเส้นระดับลดหลั่น 2 ระดับ โดยโปรแกรม HLM (Hierarchical Linear Model)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. **สรุปผลการวิจัย**

1.1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับพฤติกรรมการสอนของครู และระดับประสิทธิภาพการสอนของครู ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม รองลงมา คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ระดับพฤติกรรมการสอนของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และระดับประสิทธิภาพการสอนของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการให้ความเป็นธรรม รองลงมา คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน

1.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครูกับระดับประสิทธิภาพการสอนของครู ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู

กับระดับประสิทธิภาพการสอนของครู พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.3 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการสอนของครู

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ขั้นโมเดลศูนย์ (Null Model) เมื่อใช้ระดับประสิทธิภาพการสอนของครูเป็นตัวแปรตามพบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมของประสิทธิภาพการสอนของครูมีค่าเท่ากับ 4.387643 เมื่อพิจารณาอิทธิพลค่าคงที่ พบว่าค่าคงที่มีความสำคัญต่อระดับประสิทธิภาพการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาอิทธิพลสุ่ม พบว่าค่าคงที่หรือค่าเฉลี่ยระดับประสิทธิภาพการสอนของครู มีความแปรผันระหว่างโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความแปรปรวนของพารามิเตอร์เท่ากับ 0.01656

1.3.2 ผลการวิเคราะห์โมเดลแบบง่าย (Simple Model) ของตัวแปรระดับพฤติกรรมการสอนของครูกับประสิทธิภาพการสอนของครู พบว่าค่าเฉลี่ยรวมของระดับประสิทธิภาพการสอนของครู มีค่าเท่ากับ 4.394442 โดยระดับพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการสอนของครู ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการวิจัยในชั้นเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาผลการทดสอบอิทธิพลสุ่ม พบว่าส่วนประกอบของความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพการสอนของครู มีค่าเท่ากับ 0.00315 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าประสิทธิภาพการสอนของครูมีความผันแปรระหว่างโรงเรียน และจากผลการวิเคราะห์ อิทธิพลสุ่มของสัมประสิทธิ์การถดถอย พบว่า ตัวแปรด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี มีความผันแปรระหว่างโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีส่วนประกอบความแปรปรวนเท่ากับ 0.01420

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นโมเดลตามสมมติฐาน (Hypothetical Model)

Fixed Effect	Coefficient	Standard Error	t-ratio	df	p-value
ค่าเฉลี่ยรวมประสิทธิภาพการสอน β_{0j}, γ_{00}	4.402015**	0.007544	583.480	145	0.000
การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์, γ_{01}	-0.096098	0.059423	-1.617	145	0.108
การสร้างแรงบันดาลใจ, γ_{02}	-0.054288	0.028465	-1.907	145	0.058
การกระตุ้นทางปัญญา, γ_{03}	0.253768**	0.066353	3.824	145	0.000
การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล,γ_{04}	-0.023578	0.023979	-0.983	145	0.328
การให้รางวัลตามสถานการณ์,γ_{05}	-0.144291*	0.066277	-2.177	145	0.031
การยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม,γ_{06}	0.008468	0.025498	0.332	145	0.740

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นโมเดลตามสมมติฐาน (Hypothetical Model) (ต่อ)

Fixed Effect	Coefficient	Standard Error	t-ratio	df	p-value
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ slope, β_{1j} INTRCPT2, γ_{10}	0.167281**	0.018627	8.981	145	0.000
การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์,γ_{11}	0.503331**	0.151476	3.323	145	0.001
การสร้างแรงบันดาลใจ,γ_{12}	-0.042574	0.075489	-0.564	145	0.573
การกระตุ้นทางปัญญา, γ_{13}	-0.607895**	0.165606	-3.671	145	0.001
การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล,γ_{14}	-0.071231	0.053284	-1.337	145	0.184
การให้รางวัลตามสถานการณ์,γ_{15}	0.245580	0.155001	1.584	145	0.115
การยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม,γ_{16}	0.101385	0.074977	1.352	145	0.179
การบริหารจัดการชั้นเรียน slope, β_{2j} INTRCPT2, γ_{20}	0.084496**	0.021588	3.914	145	0.000
การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์,γ_{21}	-0.089993	0.185263	-0.486	145	0.627
การสร้างแรงบันดาลใจ,γ_{22}	-0.091022	0.086751	-1.049	145	0.296
การกระตุ้นทางปัญญา, γ_{23}	0.378136*	0.155266	2.435	145	0.016
การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล,γ_{24}	0.061891	0.079197	0.781	145	0.436
การให้รางวัลตามสถานการณ์,γ_{25}	-0.260983	0.168512	-1.549	145	0.123
การยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม,γ_{26}	-0.072602	0.086204	-0.842	145	0.401
การใช้สื่อและเทคโนโลยี, β_{3j} INTRCPT2,γ_{30}	0.120444**	0.025827	4.664	145	0.000
การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์,γ_{31}	0.175332	0.206614	0.849	145	0.398
การสร้างแรงบันดาลใจ,γ_{32}	0.015017	0.072756	0.206	145	0.837
การกระตุ้นทางปัญญา, γ_{33}	-0.201167	0.217447	-0.925	145	0.357
การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล,γ_{34}	0.071132	0.104723	0.679	145	0.498
การให้รางวัลตามสถานการณ์,γ_{35}	-0.208186	0.182958	-1.138	145	0.257
การยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม,γ_{36}	0.138771	0.083001	1.672	145	0.096
การประเมินผลตามสภาพจริง slope, β_{4j} INTRCPT2,γ_{40}	0.201067**	0.023151	8.685	145	0.000
การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์,γ_{41}	-0.262424	0.213680	-1.228	145	0.222
การสร้างแรงบันดาลใจ,γ_{42}	-0.038988	0.088161	-0.442	145	0.659

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นโมเดลตามสมมติฐาน (Hypothetical Model) (ต่อ)

Fixed Effect	Coefficient	Standard Error	t-ratio	df	p-value
การกระตุ้นทางปัญญา, γ_{43}	0.357608	0.264401	1.353	145	0.178
การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล,γ_{44}	-0.069126	0.071348	-0.969	145	0.335
การให้รางวัลตามสถานการณ์,γ_{45}	0.109466	0.179810	0.609	145	0.543
การยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม,γ_{46}	-0.047380	0.071818	-0.660	145	0.510
การวิจัยในชั้นเรียน slope, β_{5j} INTRCPT2, γ_{50}	0.208751**	0.020795	10.038	145	0.000
การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์,γ_{51}	-0.116241	0.225953	-0.514	145	0.607
การสร้างแรงบันดาลใจ,γ_{52}	0.102591	0.087375	1.174	145	0.243
การกระตุ้นทางปัญญา, γ_{53}	0.097943	0.330434	0.296	145	0.767
การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล,γ_{54}	-0.031832	0.075244	-0.423	145	0.672
การให้รางวัลตามสถานการณ์,γ_{55}	0.031457	0.180324	0.174	145	0.862
การยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม,γ_{56}	-0.085129	0.063423	-1.342	145	0.182
Random Effect	**Standard Deviation**	**Variance Component**	**df**	**χ^2 – test**	**p-value**
ค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพการสอน, slope,U_{0j}	0.05500	0.00302	145	197.11360**	0.003
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ, slope,U_{1j}	0.07394	0.00547	145	65.95295	0.444
การบริหารจัดการชั้นเรียน, slope, U_{2j}	0.10433	0.01088	145	84.41174	0.063
การใช้สื่อและเทคโนโลยี, slope, U_{3j}	0.11744	0.01379	145	104.75810**	0.004
การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง, slope, U_{4j}	0.08895	0.00791	145	92.29858*	0.026
การวิจัยในชั้นเรียน, slope, U_{5j}	0.05539	0.00307	145	67.70166	>.500
ส่วนที่เหลือในระดับครู, R	0.10721	0.01149			

* $p<0.05$, ** $p<0.01$

1.3.3 ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นโมเดลตามสมมติฐาน เมื่อกำหนดให้ประสิทธิภาพการสอนของครูเป็นตัวแปรตาม พบว่าค่าเฉลี่ยรวมของระดับประสิทธิภาพการสอนของครูมีค่าเท่ากับ 4.402015 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนตัวแปรระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการสอนของครู ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญาส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพการสอนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.253768 และด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ ส่งผลทางลบต่อประสิทธิภาพการสอนของครู อย่างมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ -0.144291 เมื่อวิเคราะห์จากอิทธิพลสุ่ม พบว่า ค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพการสอนของครูยังมีความผันแปรระหว่างโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความแปรปรวนในการประมาณค่าพารามิเตอร์เท่ากับ 0.00302

เมื่อพิจารณาให้ตัวแปรระดับพฤติกรรมการสอนของครูเป็นตัวแปรตามและพิจารณาค่าคงที่ของระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ส่งผลทางบวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.503331 ด้านการกระตุ้นทางปัญญาส่งผลทางลบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ-0.607895 และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ส่งผลทางบวกต่อการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.378136

2. อภิปรายผล

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของตนเอง เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีกำลังใจในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิภาพการสอนของครูสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ [8] ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2.2 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการสอนของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมการสอนของครู พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลจากความพยายามในการปฏิรูปการเรียนรู้ ทำให้ครูต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนมาเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ [5] ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย พบว่า พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

2.3 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการสอนของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับประสิทธิภาพการสอนของครู พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการสอน และได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [7] ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารและเงื่อนไขในโรงเรียนที่เป็นตัวทำนายความรู้สึกถึงความมีประสิทธิภาพของครู

พบว่าครูมีความรู้สึกถึงความมีประสิทธิภาพของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำของผู้บริหารและเงื่อนไขในโรงเรียนทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้สึกถึงความมีประสิทธิภาพของครูโดยรวม

2.4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครูกับระดับประสิทธิภาพการสอนของครู

ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับพฤติกรรมการสอนของครูมีความสัมพันธ์กันกับระดับประสิทธิภาพการสอนของครู โดยทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ [4] ได้ศึกษาการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการสอนของครูตามรูปแบบพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษา

2.5 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการสอนของครู

2.5.1 ระดับพฤติกรรมการสอนของครูทุกตัวแปรมีความสำคัญและส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งผลการวิจัยได้สะท้อนให้เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของครูมีความสำคัญและส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการสอนของครู ที่มีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [5] ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย พบว่า พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

2.5.2 ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการสอนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ แสดงให้เห็นว่า นอกจากพฤติกรรมการสอนของครูแล้วสิ่งที่โรงเรียนควรคำนึงถึง คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [4] ได้ศึกษาการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการสอนของครูตามรูปแบบพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมนโยบายในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีโอกาสได้พัฒนาตนเองให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำของตน เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีกำลังใจในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิภาพการสอนของครูสูงขึ้น

3) ครูควรพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2) ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำด้านตัวแปรอื่นๆ ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู

3) ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน เพื่อศึกษาปัจจัยในด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู

เอกสารอ้างอิง

[1] กนกอร สมปราชญ์. ภาวะผู้นำทางการศึกษา. ขอนแก่น: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ หาวิทยาลัยขอนแก่น; 2546.

[2] กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ:กระทรวงศึกษาธิการ; 2550.

[3] กอบศักดิ์ มูลมัย. ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุ ศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี; 2554.

[4] พรพรรณ บุตตะวงศ์. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการสอนของครูตามรูปแบบ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2552.

[5] ละอองดาว ปะโพธิง. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2554.

[6] ศิริชัย กาญจนวาสี. การวิเคราะห์พหุระดับ Multi-level analysis. พิมพ์ครั้งที่ 5.กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2554.

[7] สมยศ พงษ์ศิริพัฒน์. ภาวะผู้นำของผู้บริหารและเงื่อนไขในโรงเรียนที่เป็นตัวทำนาย ความรู้สึกถึงความมีประสิทธิภาพของครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2554.

[8] อภิชยา มีเพียร. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการ ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2552.